

Östersund och fjärilseffekten

Återigen sitter vi insvepta i filter i ett arrangemang i Färgfabrikens regi. Ifjol var den så kallade New World Bank på tapeten, i år är det Fjärilseffekten som är det samlande temat. En fjärils vingslag kan starta en kedja av oförutsedda effekter. Nog känns väl det både poetiskt och samtidigt skrämmande aktuellt i dessa dagar. Den mer prosaiska tolkningen av temat handlar om hur staden Östersund skulle kunna profilera sig som den goda staden. En stad där man ska vilja leva och bo, dit många ska vilja flytta.

Temat får mig osökt att tänka på min tidigare tillvaro som utredare på Glesbygdsverket. På verkets agenda stod ständigt frågan om landsbygdens attraktionskraft och förmåga att både behålla och locka till sig boende. Visst handlar orters och regioners överlevnad och utveckling i hög grad om hardcorefaktorer som näringsliv och arbetstillfällen. Samtidigt vore det en alltför enkel och fyrkantig tolkning. Diskursens makt är stor. Det vi tänker, säger och återberättar kan få stor betydelse, både på det personliga och samhälleliga planet. Inte minst när det gäller ungdomar och deras tankar om framtiden och boende blir detta tydligt.

Länge har vi hört uppmaningen till ungdomar i gles- och landsbygder. Det är nyttigt att flytta på sig ett tag, upptäcka världen bortom husknuten, resa, utbilda sig och så bilda familj. Sen, när de

har gjort sina lärospån, utvecklats och förädlats – då får de gärna flytta hem till hemorten eller den lilla hemstaden där de förväntas bli innovativa entreprenörer och aktiva invånare. Jag hörde yttrandet senast igår på Färgfabrikens seminarium. Det har blivit ett slags mantra, något som alla mumlar om och om igen. Men vad händer i gles- och landsbygderna, och vad händer i de små och mellanstora städerna om alla ungdomar lyder uppmaningen? Och vad säger detta resonemang om synen på dem som faktiskt inte flyttar, de som så att säga blir kvar? Är de losers? Och vad säger den smått maniska uppmaningen om att flytta på hur vi ser på livet i hemorten och hemstaden?

Idag är det mycket som tyder på att den tätortsnära landsbygden är lockande för många, inte minst barnfamiljer. Man vill ha landet och man vill ha den mellanstora staden. Allt på en gång. I det perspektivet sitter Östersund med många ess i rockärmen. På Färgfabrikens seminarium nämndes inte landsbygden med ett enda ord. Synd! Det som utmärker Östersund är ju bland annat våra starka band till en omgivande och fortfarande väldigt levande landsbygd. Vi har 20 mil till närmaste stad och landsbygden är vår närmaste och bästa granne. När vi talar om autenticitet, hållbarhet, lokalt producerad mat och besöksnäring borde detta vara en framgångsfaktor.

Det kanske är dags att vi vågar vara oss själva. En mellanstor stad i ett hav av landsbygd med många möjligheter. En plats där man gärna bor kvar. Om vi upprepar detta tillräckligt ofta blir det snart nog sant!